

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені

Бағыт: Кеден ісі

Шифр: 5В030400

Пән: «Кеден ісі саласындағы криминалистика»

Қылмыстық статистика мәліметтері куәлік ететіндей, соңғы жылдары жасалған қылмыстар санының едәуір өскендігі байқалады. Бұл қоғамның ізгілік (өнегелі) – саяси ахуалына кері әсер етіп, әлеуметтік-психологиялық қысымын үдетіп, адамдардың өзіне деген қауіпсіздігіне сенімсіздігін ұлғайтады. Пайдакүнемділік пен күштеу бағытындағы қылмыстардың көбеюі және олардың ашылуының төмен көрсеткіште болуы ерекше көңіл аландатады (дабыл қақтырады). Жиі кездесетін сыбайлас жемқорлық топтар мен көптеген ұйымдасып жасалған қылмыстардың іс-әрекеттері үлкен айлакерлігімен, ептілігімен сипатталады. Қазіргі нарықтық қатынастар жағдайына тән жасалынатын қылмыстардың сыр сипаты да өзгеріп, жанасы пайда болуда. Мұндай қылмысты жасау мен жасыру тәсілдерінің бұрын тергеу тәжірибесіне белгісіз болуы оларды ашудың күрделілігі айқындайды.

Мұндай қылмыстарға, жалпы қылмыстылыққа қарсы күрес қылмысты ашу әдістері мен тиімді тәсілдерін өңдеуге және оны тергеу ісін жүргізуге шебер қолдануға тікелей байланысты. Дәл уақытысында қылмысты ашу және міндетті түрде жазалау қылмыскерлікке қарсы күрестің алдыңғы шебінде қылмысты тергеу мен ашу туралы, айғақтардың пайда болуы мен заңдылығын тексеретін ғылым – криминалистика тұрады.

Ерекше құбылыстардың, фактілердің және қатынастардың пайда болуына, жайы мен даму бағыттарына негізделген заңдылықтар кез келген ғылымның, соның ішінде криминалистиканың да пәні болып табылады.

Қылмыстық оқиға құбылыстарымен, оқиғаларды және басқа да процестермен өзара шартты байланысқан материалдық ақиқат процестің бірі. Қылмыс соншалықты тез жасалғанымен, бір жолғы әрекет болып табылмайды. Қылмыс дегеніміз – күрделі криминалды әрекет және кінәлінің қылмысты жасағанға дейінгі, жасалған кездегі, жасалғаннан кейінгі іс- қимылдарының жүйесі болып табылады. Қылмыстық оқиғаның аумағына енетін басқа да тұлғалардың және жәбірленушінің істері мен әрекеттерін осыған қосуға болады.

Барлық тұлғалардың, алғашқы кезекте талассыз қылмыскердің әрекеттері мен іс- қимылдары қоршаған ортаға әсерін тигізеді. Құралатын дәлелдік мәліметтер арқылы жасалған қылмыстың механизмі жайында, қылмыстық оқиғаның мазмұны туралы белгілі бір тұжырымдама жасалынады.

Криминалистика осылардың бәрін есепке ала отырып, оларды оқып білу негізінде қылмысты зерттеудің, табудың, бекітудің амалы мен тиімді тақырыптарын жасайды. Дәлелдерді, басқа да ақпараттар мен қалдырған іздерді іске айғақ ретінде процессуалды заң негізіне енгізеді. Осыған байланысты криминалистика адамгершілік іс-әрекеттің мүлде қарама-қарсы жақтарын, яғни қылмыскердің қылмыстық іс-әрекетін және тергеу органдарының қылмыстық істерді жүргізу қызметтерін оқытады.

Қылмыскердің қылмыстық іс-әрекеті қылмысты істеу механизмін анықтау үшін, қылмысты толық ашуға бағытталған, оларды табу үшін жасалған тиімді амалдар мен тәсілдерді, оқиға болған жердің шеңберінен асырмай анықтауға, криминалды іс-әрекеттер нәтижесінде жасалған, басқа айғақтарды дәлелдеуге мүмкіндік туғызатын іздердің сипатын терең оқытады.

Кез келген ғылымның пәні мен өзіндік маңызы осы ғылымға ғана тән ерекшеліктерімен сипатталатын міндеттемелермен анықталады. Криминалистиканың осындай арнаулы міндеттері:

1. Айғақтарды жете зерттеуде қазіргі кездегі қолданылатын техникалық- криминалистикалық құралдарды жетілдіру және жаңасын ойлап табу;

2. Сотта істің қаралуына дейінгі зерттеуде тәсілдер мен әдістердің, ұйымдастырушылықтың негізін әбден жетілдіру;

3. Қылмыстың жекелеген түрлерінен хабардар ететін, оларды тергеуге ұсынатын әдістемелік мінездемелерді өңдеу.

Криминалистика өзінің спецификалық міндеттерін шешуде қылмыстың жекелеген түрлерінен алдын-ала сақтандыратын және тергеу әрекеттерін жетілдіріп, заттық айғақтарды ашуға жіті байқауға, зерттеуге бейімделген осы ғылымның әдістерімен бірге жаратылыстық-техникалық ғылымдарының жетістіктерін қолданады. Дәлелдеу процесіне аталған жаратылыстық және техникалық ғылымдар жетістігі криминалистика арқылы ғана енгізіледі.

Осы пәннің мазмұны мен міндеттері заң ғылымының бір саласы болып табылатын криминалистиканың бір жүйесін айқындайды. Криминалистика жалпы ғылым ретінде, сонымен қатар оқу тәртібі ретінде құрылысы жағынан келесі бөлімдерден тұрады: криминалистиканың теориялық және методологиялық негіздері, криминаликалық техника, криминаликалық тактика, қылмыстың жекелеген түрлерін тергеу әдістері.

Криминалистиканың теориялық және методологиялық негіздері осы саланың пайда болуы мен дамуы, пәні мен жүйесі, ғылыми әдістері жайындағы сұрақтарды қамтиды. Сонымен қатар бұл бөлімде тергеушінің анықтау органдарымен өзара әрекеттері сияқты қоғамдық көмектерді пайдалануға байланысты мәселелер түсіндіріледі.

Криминаликалық техника және оған пара-пар криминаликалық теория заттық айғақтарды жіті байқауға, зерттеуге, жинастыру кезінде қолданылатын әдістер мен техникалық құралдар арқылы көрінетін ғылымның жүйесі. Бұл бөлімге сотқа жататын суреттер, іздер туралы криминаликалық ілімдер (трасология), қаруларды қолдану және оны криминалика тұлғысынан зерттеу (баллистика), құжаттарды криминаликалық зерттеу, адамды сыртқы бейнелері бойынша ұқсату және қылмыстық тіркеу сияқты айғақтарды тауып, оған жете назар аудара зерттеу және техникалық құралдарды қолдануға байланысты тараулар кіреді. Осыдан байқағанымыздай, криминаликалық техниканың жекелеген бөліктері зерттеу нысанының ерекшелігіне және осы нысандарды зерттеу мақсатында қолданылатын техникалық құралдарға байланысты классификацияланады.

Криминаликалық тактика айғақтарды жинастыру мен зерттеуге бағытталған жеке процесуалды іс-әрекеттерді жүзеге асыруда қолданылатын рационалдық және тиімді тәсілдер мен жолдарын тергеуде жоспарлы қаралуын сипаттайтын ғылыми жүйе. Осы тергеу тактикасы көздейтін тергеудің өту іс-әрекетін жеңілдетіп, шыққан нәтижесі тиімді болатын әдістер мен тәсілдерді жасап шығарады.

Криминалистиканың соңғы бөлімі – қылмыстың жекелеген түрлерінен алдын ала сақтандыратын және олардың тергеуге байланысты әдістемелік сипаттамалары мен ғылыми жүйесін қарастыратын қылмысты тергеу әдістемесі. Бұл бөлімде бағдарлама бойынша ұрлық, тонау, қарақшылық, зорлау, кісі өлтіру сияқты ауыр қылмыстарды тергеу әдістемесін оқыту қарастырылады. Сол сияқты бағдарламада жол-көлік оқиғалары, күштеп қорқытып тартып алу, алаяқтық сияқты кең таратылған қылмыстарды да тексеру қарастырылады.

Студенттердің бағдарламамен жете таныс болуы криминалика курсы ойдағыдай меңгеріп шығудың алғы шарты болып табылады. Ең алдымен, бұл методикалық нұсқау криминалистиканың пәні мен жүйесі, тематикалық мазмұны сияқты жалпы курсы туралы мағлұматтар береді. Бұл курсты оқыту қылмысты ашудың жетілген амалдары мен тәсілдерін пайдалана отырып, оны тергеу жолдары арқылы қылмысқа қарсы күрестің міндеттемелерімен үйлеседі.

Студенттердің бағдарламамен жете таныс болуы олардың криминалика курсы жетік меңгеруге көмектеседі. Бұл ең алдымен курс туралы жалпы түсінік беріп, оның пәні мен жүйесі, тақырыптарының мазмұны туралы материалдарды қамтиды. Криминалика курсы оқу қылмысты ашу мен тексеру барысында қолданылатын әдістерді жетілдіру арқылы қылмыстылыққа қарсы күреспен үндесіп жатады.

Криминалика курсы оқу нәтижелілігі студенттің оқу материалдарымен жүйелі түрде үнемі жұмыс істеп, лабораториялық тапсырмаларды орындауға белсенді қатысуына байланысты.

Теориялық материалдарды ұғу қиын болғандықтан, оны анықтау органдарының, тергеу және құқық қорғау органдарының іс-тәжірибелерімен байланыстыра отырып оқу керек.

Студенттер криминалика курсы бір семестрде оқиды. Алғашқы 7 апталықта криминалистиканың методологиясын және криминаликалық техникамен танысса, келесі 7 апталықта тергеу әрекеттерінің тактикасы мен қылмыстардың жекелеген түрлерін тергеуге

қолданылатын криминалистикалық әдіс-тәсілдерді оқып үйренеді.

4 курс студенттеріне кеден ісі саласындағы криминалистика пәні бойынша альбом және тапсырмаларды орындауға методикалық нұсқау.

Студент альбомды орындамастан бұрын, криминалистика пәні бойынша ұсынылған оқу бағдарламасына сәйкес әдебиеттерді, сондай-ақ қосымша басқа да ғылыми материалдарды оқып зерттеуі қажет.

Ұсынылып отырған тапсырмалар тек қана теориялық білімді талап етіп қана қоймай, сонымен қатар әртүрлі объектілерді (айғақты заттарды, дәлелдерді) іздеп тауып бекіту, алу және зерттеу үшін пайдаланатын криминалистік әдістер мен тәсілдерді, оған қажет техникалық құралдарды тәжірибе жүзінде қолдана алуын талап етеді. Сондықтан да жұмыс барысында тәжірибелік біліктігін арттыру үшін студент бар мүмкіншілігін пайдалануы керек.

Сондай-ақ, фотоаппараттың құрылысын, оның тергеу үстінде қолдану міндеттеріне байланысты тәсілдері мен әдістерін жете меңгеруі қажет.

Бақылау жұмысы қолжазба түрінде мектеп, сурет дәптері немесе стандартты ақ қағазға орындалады.

Берілген тапсырма бойынша фотосуреттер 9x15 немесе 10x15 форматымен дайындалады және сурет шарты бойынша қағаз бетіне жапсырылады. Жапсырылған жеке қалташада әрбір түсірілген суреттің негативі қоса тіркеледі. Түсірілген суреттің сапасы, сот-тергеу суретінің талабына сай келуі керек.

Трасология тақырыбы бойынша студенттер дактилопенкаға қол саусағының ізін ұнтақтың көмегімен алып, оның сипаттамасын альбомға жазып хаттаманың үзіндісі ретінде көрсетеді. Аяқ киімнің ізін гипс ерітіндісінің көмегімен алып сипаттамасын жазады. Сонымен қатар, аяқтың ізін, жүрістен қалған аяқ іздерінің схемалық сипаттамасын, өлшемдерін альбомға енгізеді.

Баллистика тақырыбы бойынша атыс қару-жарағының, оқ-дәрілердің жалпы және жеке белгілерін дұрыс анықтауға үйренеді. Атудың негізгі және қосымша іздерін сипаттап альбомға жазады.

Қолжазба мәтінін алып зерттеу жүргізеді, сонымен қатар салыстырмалы үлгілермен салыстырмалы зерттеу жүргізуге үйреніп нәтижелерін альбомға жазбаша тапсырма түрінде орындайды. Кез келген құжат алып қолдан жалған жасау белгілерін енгізіп оқиға болған жерден табылған айғақ объект ретінде жалпы және жеке белгілерін сипаттайды.

Тану үшін түсірген фото суреттері бойынша анатомиялық белгілерін дұрыс терминологияны қолданып жазбаша сипаттайды.

Дактокартаға түсірілген қол саусақтары бойынша негізгі және қосымша формуласын есептеп шығару қажет.

Тапсырмалар берілген реті бойынша орындалуы керек. Әр жауап алдында тапсырмалар шарты толық түрде көрсетілуі қажет.

Бақылау жұмысына берілетін рецензияда, ұсынылған тапсырмаға берілген жауаптың толық орындалу мазмұны және оны орындаудың барлық шартын сақтауы ескеріліп, осының бәріне баға беріледі.

Криминалистикалық тактика бойынша тақырыптарды оқып зерделеу нәтижесінде студент міндетті түрде хаттаманы жазып толтыруы қажет.

Хаттаманың дұрыстығы тәжірибелік сабақ барысында тексеріліп, талқыланып бағаланады.

1 - тақырып. Криминалистиканың түсінігі, пәні, жүйесі және әдістері.

Тақырып бойынша сұрақтарды талдау. Студенттерге сауал жүргізу:

- 1.Криминалистиканың пәндік түсінігі. Криминалистиканың басқа ғылыми пәндермен байланысы.
- 2.Криминалистиканың жүйелі бөлімдері.
- 3.Криминалистиканың даму тарихы және қазіргі жағдайы.
- 4.Криминалистикада қолданылатын әдістердің классификациясы.
- 5.Криминалистік идентификация мен диагностиканың түсінігі.

Қолданылатын әдебиеттер:

- 1.Жәкішев Е.Г., Исаев А.А., Тапалова Р.Б., Найманова Г.Х., Темірболат Н.С. Криминалистика, КазНУ, 2005
- 2.Белкин Р.С. Курс криминалистики в 3 т., М., 1997

3. Криминалистика. Под ред. Герасимова И.Ф., Драпкина Л.Я, М., 1994
4. Криминалистика Под ред. Яблокова Н.П. М., Бек, 1990, 1995, 1996, 2005
5. Криминалистика Под ред. Пантелеева И.Ф., Селиванова Н.А М., 1988
6. Криминалистика Под ред. Крылова И.Ф., Ленинград, 1976
7. Криминалистика Под ред. Филиппова А.Г., Волынского А.Ф. М., Спарк, 1999
8. Образцов В.А. Криминалистика М., Юристь, 2001
9. Порубов Н.И. Курс криминалистики, Минск, 2000

2 - тақырып. Сот фотографиясы

1. Сот фотографиясының жалпы негіздерімен таныстыру.
 2. Фотоаппараттың құрлысы мен тетіктерін, оған керекті өзіндік материалдармен таныстыру.
 3. Лекцияда айтылған мәселелер бойынша студенттердің жауабын тексеру.
 4. Фотоматериалдар және фотосурет шығаруға керекті заттармен таныстырып жұмыс жасау.
- 3-7- сабақ.
- 1 Қылмыстық оқиға болды деген жерді сызықты панорама тәсілін қолданып фотосуретке түсіру.
 2. Түсіру түрлері. Оларды орындаудың тәсілдері мен амалдары.
 3. Белгілі бір орынды түсірудің әртүрлі түрлерін орындау.
 4. Аудиторияда түсіру (репродукциялық, тану үшін көрсету, мәйітті түсіру және т. б.)
 5. Пленканы шығару.

Қолданылатын әдебиеттер:

1. Башкатов В. К. Фотографирование места происшествия и вещественных доказательств в затрудненных условиях.
2. Волгин А. Г. Техника цветной фотографии. М, 1987.
3. Дулов А. В. Судебная фотография. Минск, 1978.
4. Диденко Ф. К. Процессуальное оформление фотоснимков в уголовных делах. Ярославль, 1977.
5. Иванов Б. Т., Левингтон А. Л. Стереоскопическая фотография. М, 1989.
6. Ищенко Е. П. Основы судебной фотографии, киносъемки и видеозаписи. Екатеринбург, 1992 г.
7. Колесников А. Н. Правовые основы применения научно-технических средств при расследовании преступлений. М, 1984.
8. Оперативное фотографирование документов. Справочное пособие. ВШ МВД СССР, 1972.
9. Селиванов Н. А., Эисман А. А. “Судебная фотография”, М, 1977.
10. Силкин П. Ф., Толмачев Е. Ф. Применение фотографических средств и методов в оперативно-розыскной работе милиции”. М, 1989 г.
11. Тахо-Годи Х. М. Пособие по основам научной фотографии в судебной медицине. 1975.
12. Криминалистика. Учебное пособие под ред. Яблокова Н. П. -М, 1995 г.
13. Жәкішев Е. Г., Исаев А. А., Тапалова Р. Б., Найманова Г. Х., Темірболат Н. С. Криминалистика КазНУ 2005

3-тақырып. Іздер (Трасология)

1. Үйге берілген тапсырманы сұрау. Студенттерге көзге көрінбейтін және әзер көрінетін саусақтың ізін физикалық әдіспен айқындап бекіту тәсілін үйрету.
 2. Қол іздерімен жұмыс жасау. Қол іздерін әртүрлі әдістермен анықтау және бекіту. Анықтаушы реактивтерді, бояушы ұнтақтарды және қоспаларды дактилоскопиялық із көшіруші пленкаларды қолдану. Шыныға түскен саусақ іздерін арнаулы ұнтақ арқылы айқындап; оны дактилоскопиялық пленкаға түсіру.
 3. Аяқтың және аяқ киімнің ізі. Осы іздер жөнінде студенттерден сұрап, қалай меңгергенін тексеру.
 4. Аяқ іздерінің жолын және жеке іздерді қарау және бекіту. Көлемді болып түскен аяқтың ізінің қалыпын жасау.
- 3,4- сабақ. Көлік құралдарының және бұзу құралдарының іздері.
1. Көлік құралдарының іздерін қарау. Көлік құралдарына топтық тиістілігін сипаттайтын және оның қозғалыс бағытын куәландыратын белгілерді анықтау.
 2. Көлік құралының ізін ерекшеліктеріне қарай отырып, ол қай маркалы екендігін, моделін анықтау. Бұл із бойынша схемалық суретін салып, ерекшеліктерін көрсету.
 3. Бұзу іздерін қарау және бекіту. Бұзу құралдарын қарау және сипаттау.
 4. Осы тақырыптан соң аралық бақылау өткізу.

Қолданылатын әдебиеттер:

1. Басалаев А. Н. Следы ног и транспорта. Лен. ,1971.
2. Грановский Г. Л. Основы трасологии. М,1974.
3. Грановский Г. Л. Методы обнаружения и фиксации следов рук человека., М,1973.
4. Грановский Г. Л. Криминалистическое исследование следов ног. М,1970.
5. Грановский Г. Л. Локализация отобразившегося в следе участка папиллярного узора и оценка идентификационной значимости его признаков. Киев. ,1967.
6. Грановский Г. Л. Статистические методы определения слеодообразующего участка папиллярного узора руки”. М,1974.
7. Литвиненко Л. И. Понятие и классификация следов в трасологии. Киев,1958.
8. Крылов И. Ф. Следы на месте преступления. Лен. ,1961
9. Справочник “Выявление отпечатков пальцев с помощью вакуумного напыления” М. ,1976.
10. Сорокин В. С. Обнаружение и фиксация следов. М. ,1994 г. .
11. Цимакуридзе Г. Л. Основные вопросы дактилоскопии. Тбилиси, 1957.
12. Жәкішев Е.Г., Исаев А.А., Тапалова Р.Б., Найманова Г.Х., Темірболат Н.С. Криминалистика, КазНУ, 2005

4 - тақырып. Сот баллистикасы.

1. Үйге берілген тапсырманы сұрау.
 2. Ату құралдарын жіктеу. Ату құралдарының бөлшектері мен механизмдерінің өзара әрекеті.
 3. Оқтың түрлері және оның құрылысы
 4. Атудың негізгі және қосымша іздері
- Сот баллистикасының объектілерін табу, бекіту, алу
1. Үйге берілген тапсырманы сұрау.
 2. Атыс қаруын, оқтарды, ату іздерін қарау және оларды сипаттау.

Қолданылатын әдебиеттер:

1. Закон РК О государственном контроле за оборотом отдельных видов оружия. 20. 01 1997
2. Комаринец Б.М. Криминалистическое отождествление огнестрельного оружия по стреляным гильзам. М. 1955
3. Кубицкий Ю. М. Судебная баллистика М. 1956
4. Кустанович С. Д. Судебная баллистика М. 1956
5. Самсонов Г. А. Судебная баллистика М. 1975
6. Черваков В. Д. Судебная баллистика М. ,1977.
7. Жәкішев Е. Г. , Исаев А. А. ,Тапалова Р. Б. , Найманова Г. Х. , Темірболат Н. С. Криминалистика. КазНУ 2005

5 - тақырып. Қолжазуды криминалистік әдістермен зерттеу

1. Үйге берілген тапсырманы сұрау.
2. Қолжазуды зерттеудің ғылыми негізділігі.
3. Криминалистік қолжазбатанудың объектілері, мәселелері.
4. Қолжазудың жалпы және жеке белгілері.
5. Қолжазу үлгілерінің түрлері.
- 3,4-сабақ. Құжатты техникo-криминалистикалық зерттеу.
1. Құжаттың айғақ зат ретінде тергеудегі маңызы. Құжаттарды қолдан жасаудың түрлері мен әдістері және олардың белгілері.
2. Құжаттарды қарау. Қолдан жасау белгілерін лупаның, бинокльарлық микроскоптың көмегімен анықтау. Машинкамен жазылған мәтіннің адымын анықтау. Белгілі бір тәсілді пайдаланып жалған қойылған қолдың көшірмесін жасап, оның өзіндік белгілерін көрсету. Зерттеу нәтижелерін хаттамаға түсіру.

Қолданылатын әдебиеттер:

1. Аксенова Л. М. Техникo-криминалистическое исследование документов, подвергшихся естественному изменению. М, 1985.
2. Карнович З. М. О практике технической экспертизы документов. М, 1980.
3. Эйман А. В, Николайчук В. А Физические методы выявления невидимых текстов. 1985.
4. Снетков В. А. Актуальные вопросы судебно-технической экспертизы документов. М,1985.
5. Ляпичев В. Е. Современные методы установления внесенных в текст дописок. М,1989.

6. Комаринец Б. М. Исследование документов. М, 1953.
7. Архипов Г. Ф. , Шапиро И. И. Исследование письменного навыка по денситограмме почерковых объектов. Вопросы судебной экспертизы и криминологии. - Вильнюс, 1982, Вып. 6.
8. Атаходжаев С. А. , Дутова Н. В. , Орлова В. Ф. , Смирнов А. В. Установление подлинности кратких и простых подписей, выполненных в обычных условиях, и неподлинности подписей, выполненных с подражанием после предварительной тренировки. -М, 1984.
9. Комплексная методика установления подлинности (или неподлинности) кратких и простых подписей. - М, 1988.
10. Культелеева Т. Т. Криминалистическое исследование рукописей, выполненных маловыработанным почерком. Алма-Ата, 1975 г.
11. Пинхасов Б. И. Криминалистическая экспертиза почерка. Ташкент, 1964.
12. Судебно-почерковедческая экспертиза. - М, 1971.
13. Теоретические проблемы оценки экспертом признаков почерка. Киев, 1975 .
14. Жәкішев Е. Г. , Исаев А. А. , Тапалова Р. Б. , Найманова Г. Х. , Темирболат Н. С. Криминалистика КазНУ 2005

6 - тақырып. Адамды сыртқы бейнесі бойынша криминалистік тенденстіру. Қылмыстық тіркеу. Криминалистік техниканың дәстүрлі емес бағыттары

1. Үйге берілген тапсырманы сұрау.
2. Адамның сыртқы бейнесінің элементтері мен белгілерін жіктеу. Ауызша бейнелеу тәсілі бойынша адамның сыртқы пішінін сипаттау ережесі.
3. Ауызша бейнені және фотосуретті құрастыру.
- 3 – сабақ. Қылмыстық тіркеу
1. Үйге берілген тапсырманы сұрау.
2. Криминалистік тіркеудің түсінігі, түрлері, маңызы,
3. Дактилоскопиялық карталарды дайындау, қылмыс жасағандарды есепке алу картасымен таныстыру.
4. Папиллярлы сызықтарды талдау. Дактилоскопиялық бейнефильмдерді көрсету.
5. Дайындалған дактилокартаның негізінде формула шығаруды үйрену.
6. Хабар-ошарсыз кеткен адамдарды, жеке басы анықталмаған адамдарды, қылмысты жасау әдісі бойынша тіркеу.
7. Ашылмаған қылмыстар бойынша жиналған дәлелдемелерді криминалистік есепке алу.

Криминалистік техниканың дәстүрлі емес бағыттары

Үйге берілген тапсырманы сұрау.

1. Криминалистік техниканың дәстүрлі емес бағыттарының түсінігі, оның мәселелері. Криминалистік техниканың дәстүрлі емес бағыттарының ғылыми негіздері. Материалды әлемдегі объектілердің жекелілігі және олардың салыстырмалы тұрақтылығы.
2. Материалдар мен заттарды криминалистік зерттеу. Объектілердің түрлері.
3. Микроіздер мен микробөлшектердің түсінігі, олардың криминалистік маңызы. Оларды табу, бекіту және алу. Бұл мәселелерді шешуде пайдаланатын техникалық құрал-жабдықтар.
4. Криминалистік фоноскопия, оның объектілері, қасиеттері мен криминалистік маңызы. Фоноскопия объектілерін бекіту және алудың әдістері мен құрал-жабдықтары.
5. Криминалистік одорология, оның объектілері, қасиеттері. Иіс іздерінің криминалистік маңызы. Оларды табу, бекіту және алудың әдістері мен құрал-жабдықтары.
6. Суық қаруды криминалистік зерттеу. Суық қарудың түсінігі және оның жіктелуі. Суық қаруды қарау, бекіту және алу.
7. Қарудың жаңа түрлерінің пайда болу перспективасы және тенденциялары.

Қолданылатын әдебиеттер:

1. Зинин А. М. , Кирсанова Л. З. Криминалистическая фотопортретная экспертиза. М, 1991.
2. Зинин А. М. , Зотов А. Б. и другие. Субъективные компьютерные портреты: Методические рекомендации. М, ЭКЦ МВД РФ. , 1993.
3. Пересункин А. Ю. Отождествление личности по признакам внешности. (Крим. экспертиза. Вып. 5) М, 1967.
4. Самошина З. Г. Криминалистическое отождествление человека по признакам внешности. М, МГУ, 1963.

5. Терзиев Н. В. Криминалистическое отождествление личности по признакам внешности. М., 1956.
6. Цветков П. П., Петров В. П. Идентификация личности по фотоснимкам. Л., 1966.
7. Жәкішев Е. Г., Исаев А. А., Тапалова Р. Б., Найманова Г. Х., Темірболат Н. С. Криминалистика КазНУ 2005
8. Девиков Е. И., Зуев Е. И., Ищенко Е. П. Криминалистическая регистрация М., 1987
9. Ищенко Е. П., Девиков Е. И., Уголовная регистрация. Омск, 1989
10. Криминалистика Под ред. проф. Волынского А. Ф. Закон и право. М. 1999.
11. Криминалистика Под ред. проф. Филиппова А. Г. и Волынского А. Ф. Изд. Спарк. М. 1998.
12. Криминалистика: криминалистическая техника Под ред. Аубакирова А. Ф. Алматы 2002.
13. Андреев Е. С. Грамович Г. И Порубов И. И. Криминалистика, Минск, Высш. школа, 1997 г.

Тергеу тактикасы және тергеу әдістемесі бойынша тәжірибелік сабақ.

7-тақырып. Криминалистикалық тактика және оның негізгі категориялары.

1. Тақырыпты жалпы шолу.
2. Криминалистік тактиканың түсінігі, оның құрылымы және мазмұны.
3. Тактиканың криминалистік техника және қылмыстың жекелеген түрлерін тергеу әдістерімен өзара байланысы.

Қолданылатын әдебиеттер:

1. Белкин Р.С. Курс криминалистики в 3 т., М., 1997
2. Криминалистика. Под ред. Герасимова И.Ф., Драпкина Л.Я, М., 1994
3. Криминалистика Под ред. Яблокова Н.П. М., Бек, 1990, 1995, 1996, 2005
4. Криминалистика Под ред. Пантелеева И.Ф., Селиванова Н.А М., 1988
5. Криминалистика Под ред. Крылова И.Ф., Ленинград, 1976
6. Криминалистика Под ред. Филиппова А.Г., Волынского А.Ф. М., Спарк, 1999
7. Образцов В.А. Криминалистика М., Юристь, 2001
8. Порубов Н.И. Курс криминалистики, Минск, 2000

8 - тақырып. Тергеу қарауының тактикасы

1. Тақырыпты жалпы шолу. Қараудың түсінігі, мәні және түрлері. Оқиға болған жерді қараудың кезеңдері, тәсілдері және оны жүргізудің амалдары.
2. Оқиға болған жерді қарауға байланысты қолданылатын макеттер, плакаттар, стендтер арқылы талдау жұмыстары.
3. Тақырыпқа байланысты қажет ғылыми-техникалық құралдармен танысу.
4. Оқиға болған жерді қарауға дайындық жұмыстарын жүргізуді үйрету, тергеу ситуациясын талдау.
5. Оқиға болған жерді қараудан туындайтын жедел-іздігі шараларын жүргізуді үйрету, хаттамалардың дұрыс жазылуын тексеру.
 1. Адам өлтіру қылмысын тергеуге байланысты жедел-тергеу тобын құрып, оқиға болған жерді қарау әрекетін үйрету.
 2. Қарау нәтижелерін талдау, кемшіліктердің болу себептеріне негіз болған жағдайларды анықтау және көрсету.
 3. Оқиға болған жерді қараудың нәтижелері бойынша жасалған хаттамаларды талдау.
 4. Бақылау сұрақтары және жалпы өткен тақырыптар бойынша қорытынды шығару.

Қолданылатын әдебиеттер:

1. Баев О. Я. Основы криминалистики. М., 2001
2. Васильев А. Н. Следственная тактика. М, 1976.
3. Виноцкий Л. В. Осмотр места происшествия: организационные, процессуальные и тактические вопросы. Караганда, 1986
4. Белкин Р. С. Тактика следственных действий. М., 1997 г.
5. Жәкішев Е. Г., Исаев А. А., Тапалова Р. Б., Найманова Г. Х., Темірболат Н. С. Криминалистика КазНУ 2005
6. Криминалистическое обеспечение деятельности криминальной милиции и органов предварительного расследования Под ред. Аверьяновой Т. В. и Белкина Р. С. М.: - 1997.

7. Практикум по криминалистике. Под ред. Н. П. Яблокова, М: Бек, 1995.
8. Попов В. И. Осмотр места происшествия. Алма-Ата, 1957; М., 1959.
9. Овчинский С. С. Осмотр места происшествия. М., 1974.
10. Попов А. В. Осмотр места происшествия. Тактические основы следственных действий. Выпуск 1, Алма-Ата, 1977 г.
11. Гинзбург А. Я. Осмотр места происшествия. Освидетельствование. Алматы, 1997
12. Еркенов С. Е., Султанов С. И. Тергеу әрекеттерінің тактикасы Данекер 2002

9 – тақырып. Тінту тактикасы

1. Үйге берілген тапсырманы сұрау мен тақырыпқа жалпы шолу.
 2. Тінтуге тактикалық және техникалық дайындық ерекшеліктерімен танысу.
 3. Реквизиттермен, стелдттермен танысу, видеоматериалдарды қарау, тінту хаттамасын талдау.
 4. Тінту жөнінде бағдарлау мәліметтерін жинау
 5. Тінтуге байланысты есептерді шығару.
- 3-4 – сабақ.
1. Жедел-тінту тобын құрып, тінту жүргізу.
 2. Тінту нәтижесін хаттамаға түсіру және талдау.

Қолданылатын әдебиеттер:

1. Ратинов А. Р. Обыск и выемка. М., 1980 г.
2. Попов А. В. Обыск. Тактические основы следственных действий. Выпуск 1. Алма-Ата, 1977 г.
3. Михайлов А. И., Юрин П. С. Обыск. М., 1971 г.
4. Шейфер С. А. Следственные действия. Система и процессуальная форма. М., 1981.
5. Юрин Г. С. Опыт сравнительного экспериментального исследования различных технических средств обнаружения тайников. М., 1975.
6. Криминалистика. Учебник для вузов под ред. И. Ф. Герасимова, Л. Я. Драпкина - М., 1994 г.
7. Жәкішев Е. Г., Исаев А. А., Тапалова Р. Б., Найманова Г. Х., Темірболат Н. С. Криминалистика КазНУ 2005
8. Еркенов С. Е., Султанов С. И. Тергеу әрекеттерінің тактикасы Данекер 2002

10 – тақырып. Жауап алу тактикасы

1. Үйге берілген тапсырманы сұрау мен тақырыпқа шолу жасау.
2. Жауап алудың тактикалық әдістерін түсіндіру.
3. Жауап алу хаттамасын талдау.
1. Жауап алу бойынша есептерді шығару.
2. Берілген фабула бойынша жауап алуды үйрету.
3. Жауап алуда жазба - және бейнетаспаларын қолдану.

Қолданылатын әдебиеттер:

1. Васильев Л. Н., Карнеева Л. М. Тактика допроса при расследовании преступлений. М., 1981.
2. Доспулов Г. Г. Психология допроса на предварительном следствии. М., 1976.
3. Порубов Н. И. Научные основы допроса на предварительном следствии. Минск, 1978.
4. Карнеева Л. М., Ордынский С. С., Розенблит С. Я. Тактика допроса на предварительном следствии. Минск, 1978.
5. Доспулов Г. Г. Психология допроса в уголовном процессе. Алматы, 1996.
6. Усманов У. А. Тактика допроса (справочник), М., 2001
7. Коновалова В. Е. Допрос: тактика и психология. Харьков, 1999
8. Соловьев А. Б. Процессуальные, психологические и тактические основы допроса на предварительном следствии. М., 2002
9. Еркенов С. Е., Султанов С. И. Тергеу әрекеттерінің тактикасы. Данекер 2002
10. Жәкішев Е. Г., Исаев А. А., Тапалова Р. Б., Найманова Г. Х., Темірболат Н. С. Криминалистика КазНУ 2005

11 – тақырып. Тергеу экспериментінің тактикасы. Тану үшін көрсету тактикасы

1. Үйге берілген тапсырманы сұрау мен тақырыпқа шолу жасау.
2. Тергеу экспериментіне дайындық және оны жүргізудің тактикалық ерекшеліктерін үйрету.

3. Тергеу экспериментінің хаттамасын талдау.
 4. Тергеу эксперименті бойынша студенттер өзара рольдерді бөлісе отырып, оны тәжірибе жүзінде жүргізу.
 5. Жүргізілген тергеу экспериментінің нәтижесін талқылау.
- 3,4 – сабақ. Тану үшін көрсету тактикасы
1. Үйге берілген тапсырманы сұрау мен тақырыпқа шолу жасау.
 2. Тану үшін көрсетудің, адамды, мәйітті, жеке заттарды, малды, сондай-ақ ашық алаңды және үйдің ішін тануға көрсетудің ерекшеліктерімен таныстыру.
 3. Тану үшін көрсету хаттамасын талдау.
 4. Объектілерді олардың фотосуретін көрсету арқылы тануды үйрету.
 3. Тану үшін көрсетудің нәтижесін хаттамаға бекіту.

Қолданылатын әдебиеттер:

1. Закон РК “ Об оперативно-розыскной деятельности в РК”, от 15. 09. 94г.
2. Белкин Р. С. Теория и практика следственного эксперимента. М, 1959г.
3. Белкин Р. С. Эксперимент в следственной и судебно-экспертной практике. М. 1964 г.
4. Тактические основы следственных действий. Вып. Гинзбург А. Я. , Мажитов Ш. М. , Алматы, 1977 г.
5. Расследование преступлений. Алматы, 1079 г.
6. Селиванов А. Н. , Терещин В. И. Первоначальные следственные действия. М, 1969 г.
7. Порубов А. Н. Ложь и борьба с ней на предварительном следствии. Минск, 2002
8. Жәкішев Е. Г. и др. Криминалистика КазНУ 2005
9. Еркенов С. Е. , Султанов С. И. Тергеу әрекеттерінің тактикасы. Данекер 2002
10. Бодалев А. А. Восприятие и понимание человека человеком. М, 1982.
11. Гапанович Н. Н. Оpozнание в судопроизводстве. Минск, 1975.
12. Гинзбург А. Я. Оpozнание в следственной и оперативно-розыскной тактике. М. , 1996.
13. Гинзбург А. Я. , Поврезнюк Г. И. , Салаев Б. А. Криминалистические методы и средства отождествления личности. Алматы, 1998.
14. Поврезнюк Г. И. Криминалистические методы и средства отождествления личности. Алматы, 2001
15. Жәкішев Е. Г. и др. Криминалистика. КазНУ, 2005
16. Еркенов С. Е. , Султанов С. И. Тергеу әрекеттерінің тактикасы. Данекер 2002.

12 – тақырып. Қылмыстың жекелеген түрлерін тергеу әдістемесі. Қылмыстардың криминалистік сипаттамасы

1. Үйге берілген тапсырманы сұрау.
2. Оқу құралы ретінде қолданылатын бейнежазбаларды көрсету.
3. Көрсетілген бейнежазбаларды талқылау.

Қолданылатын әдебиеттер:

1. Мозговых Г. А. Криминалистическая характеристика преступления. Алматы, 2001 г.
2. Видонов Л. Г. Криминалистическая характеристика убийств, типовые версии по делам об убийствах. Горький. , 1976.
3. Васильев А. Н. Проблемы методики расследования отдельных видов преступлений. М. , 1978 г.
4. Еркенов С. Е. , Султанов С. И. Тергеу әрекеттерінің тактикасы. Данекер 2002.
5. Васильев А. Н. Проблемы методики расследования отдельных видов преступлений. М. , 1976.
6. Колесниченко А. Н. Общие положения методики расследования отдельных видов преступлений. Харьков. , 1965.

13 – тақырып. Жеке тұлғаларға қарсы қылмыстарды тергеу

2. Үйге берілген тапсырманы сұрау мен тақырыпқа шолу жасау.
3. Адам өлтіру істері бойынша фабуланы талдау. Тергеудің алғашқы кезеңінің ерекшеліктерімен таныстыру.
4. Ұқсас тергеу істері бойынша, соларды негізге ала отырып, адам өлтіруді тергеудің әдістемесін түсіндіру.
5. Адам өлтіру қылмысын тергеуде арнайы білімді қолдану.

6. Осы қылмысқа байланысты сараптама тағайындау.

Қолданылатын әдебиеттер:

1. Мозговых Г. А. Криминалистическая характеристика преступления. Алматы, 2001 г.
2. Видонов Л. Г. Криминалистическая характеристика убийств, типовые версии по делам об убийствах. Горький. , 1976.
3. Васильев А. Н. Проблемы методики расследования отдельных видов преступлений. М. , 1978 г.
4. Гусев С. И. Руководство по расследованию убийства. М. , 1977 г.
5. Звирбуль А. К. Расследование и предупреждение детоубийств. М. , 1967.
6. Яковлев Я. М. Расследование убийств. Душанбе. , 1960.
7. Жәкішев Е. Г. и др. Криминалистика КазНУ 2005
8. Еркенов С. Е. , Султанов С. И. Тергеу әрекеттерінің тактикасы. Данекер 2002

14 – тақырып. Меншікке қарсы қылмыстарды тергеу

1. Үйге берілген тапсырманы сұрау мен тақырыпқа шолу жасау.
2. Ұрлықты тергеудің әдістемесінің негізгі шараларын талдау, алғашқы тергеу әрекеттерін түсіндіру.
3. Тонау мен қарақшылық қылмыстарын тергеу әдістемесі. Алғашқы және кейінгі тергеу әрекеттері.

Қолданылатын әдебиеттер:

1. Васильев А. Н. Проблемы методики расследования отдельных видов преступлений. М. , 1976.
2. Колесниченко А. Н. Общие положения методики расследования отдельных видов преступлений. Харьков. , 1965.
3. Корухов Ю. Т. Трасологическая диагностика. М. , 1983.
4. Сидоров В. Е. Начальный этап расследования. М. , 1992.
5. Федоров Ю. Ф. Расследование карманных краж. Ташкент. , 1976.
6. Гелманов А. Г. , Кузнецов А. А. , Мазунин Я. М. Особенности расследования грабежей и разбойных
7. Жәкішев Е. Г. и др. Криминалистика КазНУ 2005
8. Еркенов С. Е. , Султанов С. И. Тергеу әрекеттерінің тактикасы. Данекер 2002

15 – тақырып. Экономика саласында жасалған қылмыстарды тергеу

1. Үйге берілген тапсырманы сұрау мен тақырыпқа шолу жасау.
2. Тергеудің әдістемесінің негізгі шараларын талдау, алғашқы тергеу әрекеттерін түсіндіру.
3. Ревизияның, аудиттың, инвентаризацияның маңызы.
4. Бухгалтерлік және басқа да сараптаманың маңызы.

Қолданылатын әдебиеттер:

1. Яни П. С. Экономические и служебные преступления М. , 1997
2. Взаимодействие следователя и эксперта криминалиста при производстве следственных действий. / Под ред. И. Н. Кожевникова, М. , 1995.
3. Ларичев В. Д. Преступления в кредитно – денежной сфере и противодействия им. Москва. 1996
4. Воронцов М. С. Экономические преступления в банковской сфере. М. , 1997г.
5. Пешков А. И. Оперативно-розыскные меры аппаратов по экономическим преступлениям в банковской системе. М. , 1996.
- 5 Тленчиева Г. Д. Проблемы борьбы с экономической преступностью. Алматы, 1996.
6. Жәкішев Е. Г. и др. Криминалистика КазНУ 2005
7. Вермуж Г. Л. Аферы с фальшивыми деньгами. М. , 1991
8. Галлиев С. Ж. , Санарин О. Е. Комментарий к Закону РК «Об оперативно-розыскной деятельности» Алматы. , 1998.
9. Дементьева Е. Актуальные проблемы борьбы с экономической преступностью. М. , 1998.
- Кудайбергенов М. Б. Международное уголовное право. Алматы. , 1999
- Ларьков А. Правонарушения в отдельных сферах экономики и методы их установления. М. , 1992.

- Потряси С. Ю. Криминалистическое исследование поддельных бумажных денег. Автореферат, М. , 1998.
- Поврезнюк Г. И. Судебная экспертиза. Алматы, 1992.
- Рогов И. И. Проблемы борьбы с экономической преступностью, Дисс. На соискание ученой степени. Алматы, 1990.
- Солопанов Ю. В. Ответственность за фальшивомонетничество. М. , 1963
- Лопашенко. Н. Разграничение лжепредпринимательство и мошенничество/Законность, №9, М. , 1991.
- Мяльцев Н. Н. Служба, борьба с экономическими преступлениями обретает самостоятельность. Вестник Министерства юстиции №7, Алматы, 1996.
- Тосуттян Р. А. Защита банковской деятельности/Государство и право, №3, М. , 1995.
- Худяков. В. С. , Важота Р. К. Финансы и кредит. №5, Алматы, 1995.
- Алиев Р. М. Расследование уголовных дел налоговой полицией. Алматы, 1998.
- Колесников В. В. Экономическая преступность. Рыночные реформы. М. , 1994.
- Дементьева Е. Экономическая преступность, борьба с ней в странах с развитой рыночной экономикой. М. , 1992.